

# В ИЛЕНСКІЙ ВЪСТНИКЪ

ОФИЦІАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА

№

7.



## KURYER WILENSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. ПЯТНИЦА, 24-го Января. — 1847 — Wilno. PIĄTEK, 24-go Stycznia.

### ВНУТРЕННЯЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 18-го Января.

Чрезвычайный Посланникъ и Полномочный Министръ при Дворахъ Дрезденскомъ, Ганноверскомъ и Саксенъ-Веймарскомъ Тайный Совѣтникъ *Шредеръ*, назначенъ въ томъ же качествѣ и при Дворѣ Его Высочества Герцога Саксенъ-Альтенбургскаго.

Высочайшимъ Приказомъ, по Военному Вѣдому, 11-го Января, состоящий по Кавалеріи и по особымъ порученіямъ при Виленскомъ Военномъ, Гродненскомъ, Минскомъ и Ковенскомъ Генераль-Губернаторѣ, Подполковникъ Графъ *Ржевускій*, произведенъ за отличіе по службѣ въ Полковника, съ оставленіемъ въ настоящей должности и по Кавалеріи.

— Президентомъ С. Петербургской Евангелической Лютеранской Консисторіи, Всемилостивѣйше повелѣно бы въ Статскому Совѣтнику *Гартману*, съ оставленіемъ его и въ настоящей должности Ираителя Дѣлъ Общаго Присутствія Инженернаго Департамента Военнаго Министерства.

— Члену Временнаго Медицинскаго Комитета, при Министрѣ ретвъ Народнаго Просвѣщенія, Статскому Совѣтнику *Пирогову*, Всемилостивѣйше пожалованъ брилліантовый перстень съ вензельнымъ изображеніемъ Имени Его Императорскаго Величества.

— Сенаторъ, Тайный Совѣтникъ *Мордвиновъ 1-й*, по прошенію, уволенъ отъ службы.

— Государь Императоръ, по всеподданнѣйшему докладу Генераль-Адъютанта Графа Орлова, Высочайше повелѣлъ изволилъ: жителствующему въ Ковельскомъ Уездѣ, Волынской Губерніи, бывшему адвокату Петру *Глинскому*, котораго, за участіе въ Польскомъ мятежѣ, определено имѣть подъ секретнымъ полицейскимъ надзоромъ и безъ разрѣшенія начальства ни къ какимъ должностямъ не определять и къ выборамъ не допускать, — дозволить вступить въ службу на общемъ основаніи.

Въ концѣ истекшаго года, Церковь Россійская понесла чувствительную потерю въ одномъ изъ достойнѣйшихъ своихъ предстоятелей. Преосвященный *Антоній*, Архіепископъ Воронежскій и Задонскій, извѣстный въ отечествѣ нашемъ строгимъ Христіанскимъ благочестіемъ и высокими пастырскими добродѣтелями, представлялся послѣ кратковременной болѣзни, тихо и мирно, въ 20-й день Декабря.

### WIAOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 18-go Stycznia.

Надвычайному Послові и Полномочному Министрови при Дворохъ Саскимъ, Хановерскимъ и Саско-Веймарскимъ, Радзевъ Тайному *Schröderowi*, розказано zostawać w tejże godności i przy Dworze Jego Wysokości Xięcia Sasko-Alteuburgskiego.

Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, w Wydziale Wojsnym, liczący się w Jezdzie i do szczególnych poleceń przy Wileńskim Wojsnym, Grodzieńskim, Mińskim i Kowieńskim Jeneral-Gubernatorze, Podpółkownik Hrabia *Rzawski*, mianowany został za odzaoaczenie się w służbie Półkownikiem, z pozostaniem w terażniejszym obowiązku i w Jezdzie.

— Prezesem St. Petersburgskiego Ewangelicko-Luterskiego Konsystorza, Najlaskawiej rozkazano być Radcy Stanu *Hartmanowi*, z pozostaniem w terażniejszym obowiązku Zarządzającego Sprawami Ogólnego Urzędu Inżyniernego Departamentu Ministerstwa Wojny.

— Członek Komitetu Lekarskiego Tymczasowego przy Ministerstwie Narodowego Oświecenia, Radca Stanu *Pirogow*, Najlaskawiej udarowany został pierścieniem brylantowym, z cyfrą Jego CESARSKIEJ MOŚCI.

— Senator, Radca Tajny *Mordwinow 1-szy*, na własną prośbę, został uwolniony ze służby.

— Jego CESARSKA MOŚĆ, w skutek najpoddanniejszego przedstawienia Jeneral-Adjutanta Hrabiego Orłowa, Najwyżej rozkazac raczył: mieszkającemu w gubernii Wołyńskiej, w powiecie Kowelskim, byłemu Adwokatowi, Piotrowi *Glinśkiemu*, którego za udział w Polskim buncie kazano mieć pod tajemnym policyjnym dozorem i bez pozwolenia zwierzchności do żadnych obowiązków nie przyjmować i do wyborów dworzanstwa nie dopuszczać, — dozwolić wejść do służby na ogólnej zasadzie.

Przy końcu zeszłego roku, Kościół Rossyjski poniósł dotkliwą stratę w osobie jednego z najdosłojniejszych swoich pasterzy. Najprzewielebniejszy *Antoni*, Arcybiskup Woroneżski i Zadoński, znajomy w naszej ojezyźnie z surowej chrześciańskiej pobożności, tudzież z wysokich enót pasterskich, spoczął w Bogu po krótkiej chorobie, 20-go Grudnia.



Москва, 1 Января.

Г. Военный Министръ уведомилъ Г-на Московскаго Военнаго Генераль-Губернатора, что Государь Императоръ Высочайше повелѣть соизволилъ: празднованіе семисотлѣтія Москвы отнестъ къ 1-му Января 1847 года, какъ къ первому дню наступающаго осьмаго столѣтія со времени историческаго значенія сей столицы, и празднованіе сіе ограничить, по случаю зимняго времени, торжественною рѣчью, молебствіемъ въ соборѣ и иллюминаціею города.

1-го Января, улицы Московскія и въ особености Красная Площадь живо изображали радостныя чувства, съ которыми Московскіе жители праздновали семисотлѣтіе нервопрестольной столицы.

На Кремлевской стѣнѣ, обращенной къ Красной Площади, были начертаны и освѣщены слова:

*Велий Господь и хваленъ зѣло, во градѣ Бога нашего, съ горъ соятѣи Его, Той уиасетъ насъ во вѣки.* (Псаломъ 47, ст. 1, 15.)

Иллюминированы были также часть Спасской и часть Никольской Башенъ, на которыхъ находятся Св. иконы Христа Спасителя и Чудотворца Николая. На малой башнѣ, противъ памятника гражданину Мичнину и Князю Пожарскому, изображено было огневными цифрами: 1147; на другой сторонѣ площади на освѣщенномъ портикѣ Гостиного Двора, было написано: 1847.

По обѣ стороны памятника, на нарочно устроенныхъ обелискахъ, сіяли годы важнѣйшихъ событій отечественной исторіи. На самомъ памятникѣ, также освѣщенномъ, выставленъ былъ 1812 годъ.

Свѣтлый вензель Государя Императора, украшавшій зданіе, гдѣ помѣщается Городская Дума, былъ ередоточіемъ картины.

Отъ Воскресенскихъ до Тверскихъ Воротъ, по Тверской, гдѣ богато былъ иллюминированъ домъ, занимаемый Военнымъ Генераль-Губернаторомъ, и по близлежащимъ улицамъ, гуляло множество народа и тянулись ряды экипажей.

## ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

А ВСТРІЯ.

Вѣна, 9 Января.

Вдовствующая Императрица не очень здорова, и по этой причинѣ не могла быть третьяго дня на придворномъ балѣ, на коемъ находились Императоръ, Императрица и 8 эрцгерцоговъ и эрцгерцогинь. Вновь назначенный Англійскій посланникъ лордъ онсонби, въ первый разъ показался въ публикѣ, въ богатомъ мундирѣ, который обратилъ на себя вниманіе. Французскій посланникъ гр. Флаго не былъ на балѣ.

— Говорятъ, что правительство намѣрено, на главномъ рукавѣ Дуная построить каменный мостъ, и что еще въ нынѣшнемъ году приступлено будетъ къ работамъ.

15 Января.

Его Высочество эрцгерцогъ Палатинъ (Воевода), Королевскій Намѣстникъ и Венгерскій генераль-капитанъ (*Comes et Judex Juzugum et Cumanorum*), дядя и шего Императора, скончался въ Пестѣ 13-го с. м., въ 9 часовъ по полуночи. Императорскій Дворъ, этимъ извѣстіемъ, поверженъ въ глубокую горестъ. Эрцгерцогъ Иосифъ-Антоній-Юаннъ родился 9-го Марта 1776 года, онъ жилъ 71 годъ, а Венгерскимъ Королевскимъ Намѣстникомъ былъ слишкомъ 50 лѣтъ. Отъ перваго брака, заключеннаго съ Е. И. В. блаженной памяти Александріею Павловною, сестрою Россійскаго Государя Императора, скончавшеюся въ 1817 году, а также отъ втораго, заключеннаго съ Ангальтскою принцессою, неоставилъ потомства; отъ третьяго же, заключеннаго съ принцессою Виртембергскою, осталось четверо дѣтей: два сына, Стефанъ и Иосифъ и двѣ дочери, Елисавета и Марія.

Франція.

Парижъ, 15 Января.

Палата депутатовъ собралась вчера въ своихъ отдѣленіяхъ, для избранія членовъ адресной комиссіи. Премія въ нѣкоторыхъ отдѣленіяхъ были не важны. Въ первомъ отдѣленіи Г. Гебертъ назначенъ комиссаромъ большинствомъ 26 голосовъ противъ 11, которые поданы были въ пользу Гг. Гарнье-Лаже и Го-

Moskwa, 1 stycznia.

P. Minister Wojny zawiadomił P. Moskiewskiego Wojennego Jeneral-Gubernatora, że Jego CESARSKA MOŚĆ Najwyżej rozkazać raczył: obchód uroczysty siódmego stó- lécia istnienia Moskwy przeniesić na 1 szy Stycznia 1847 roku, jako piérwszy dzień następującego ósmego wieku od czasu jak ta stolica nabyła historycznego znaczenia, i ob- chod ten, z powodu zimowój pory, ograniczyć uroczystą mową, modłami w Soborze i oświeceniem miasta.

Dnia 1-go Stycznia, ulice Moskwy, a w szczególności Czerwoný Plac żywo wyrażały uczucia radości, z jakimi mieszkańcy Moskwy obchudzili siódme stolecie istnienia pierwotnej stolicy państwa.

Na murze Kremlu, zwróconym ku Czerwonemu Placowi były napisane i oświecone słowa:

*„Wielki Pan i chwalebny bardzo w mieście Boga naszego, na górze świętej Jego, On nas będzie rządził na wieki.“* (Psaln 47, wiersz 1, 15).

Oświecone także były w części wieże cerkwi Zbawie- ciela i św. Mikołaja, na których znajdują się obrazy Chry- stusa Pana i Cudotwórcy Mikołaja. Na małej wieży, na- przeciwko pomnika wzniesionego na cześć obywatela Mi- chalina i Xięcia Pożarskiego, wyrażony był ognistemi liczbami rok: 1147; na drugiej zaś stronie placu, na oświeco- nej galerii Gościnnego Dworu, było napisano: 1847.

Po obu stronach pomnika, na umyślnie wzniesio- nych obeliskach, jasniały w ogniu lata najważniejszych wypadków z historyi ojczystej. Na samym pomniku, także oświeconym, wyrażony był rok: 1812.

Ognista cyfra Jego CESARSKIEJ MOŚCI, zdobiąca gmach gdzie się mieści Ratusz, była środkowym punktem całego obrazu.

Od bramy Woskresieńskiej do Twerskiej, gdzie był rżęsiście oświecony dom, który zajmuje Wojenny Jeneral- Gubernator, i po przyległych ulicach, przechadzało się mnóstwo ludu i przeciągały liczne pojazdy.

## WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

A USTRYA.

Wiedeń, 9 stycznia.

Cesarzowa-matka nie najlepszego używa zdrowia z tego powodu nie mogła się znajdować zawczoraj na balu dworskim, na którym Cesarz, Cesarzowa, tudzież ośmiu Arcy-Xiążąt i Arcy-Xiężniczek obecnyimi byli. Nowo- mianowany Poseł angielski, Lord Ponsonby, wystąpił po- raz piérwszy publicznie i ściągnał swoim okazałym ubio- rem powszechną na siebie uwagę. Poseł francuzki, Hr. Flahaut, nie znajdował się na balu.

— Mówią, że rząd postanowił wzniesić na głównej odnodze Dunaju most kamienny, który w bieżącym roku rozpoczęty będzie.

Dnia 15 stycznia.

J. C. W. Arcy-Xiążę Palatyn (Wojewoda), Namiest- nik królewski i Jeneralny Kapitan w Węgrzech (*Comes et Judex Juzugum et Cumanorum*), stryj naszego Monar- chy, umarł w Peszcie dnia 13 b. m o godzinie 9 ej z rana. Dwór Cesarzski wiadomością tą, z Budy tu nadeszłą, w naj- głębszej pograżony został żałobie. Zmarły Arcy-Xiążę Józef Antoni Jan, urodził się 9 marca 1776 r., żył więc blisko lat 71, a urząd Namiestnika królewskiego w Wę- grzech piastował przeszedł lat 50. Z piérwszego małżeń- stwa, zawartego z ś. p. ALEXANDRĄ PAWEŁOWNĄ, Siostrą N. CESARZA Wszzech Rosyji, zmarłą 1817 roku, jako też z drugiego, zawartego z Xiężniczką Anhaltską, nie pozostawił żadnego potomstwa; z trzeciego zaś związku, za- wartego z Xiężniczką Wirtemberską, pozostało czworo dzieci: dwóch synów, Stefan i Józef, oraz dwie córki, Elżbieta i Marya.

Francia.

Paryż, 15 stycznia.

Izba Deputowanych zgromadziła się wczoraj w swych biurach dla mianowania Komisji adresowej. Rozpra- wy w kilku biurach były mniej ważne. W piérwszem biurze, P. Hebert mianowany został Kommissarzem, wię- kszością głosów 26 przeciw 11, które otrzymali P.P. Gar- nier Pagés i Gauthier de Rumilly. W drugim człon-



тье-де-Рюмильи. Во второмъ оппозиціонные члены, а преимущественно Г. Тьеръ, не принимали участія въ преніяхъ, и Г. Оссонвилль избранъ большинствомъ 24 голосовъ противъ 6. Въ третьемъ отдѣленіи избранъ Г. Мюре-де-Боръ, большинствомъ 20 голосовъ противъ 17, послѣ изъясненія имъ, что иностранная политика кабинета ведена была съ прозорливостію и достоинствомъ, особенно относительно испанскихъ бракосочетаній. Въ четвертомъ отдѣленіи назначенъ Г. Бюсьеръ, большинствомъ 24 голосовъ противъ 15, который также одобрялъ политику кабинета. Въ пятомъ отдѣленіи происходили пренія между Г. Беррье и министромъ просвѣщенія Г. Сальванди, относительно вопроса о воспитаніи. Министръ обѣщаль предложить проектъ закона по сему предмету. Г. Самюа избранъ въ комиссары большинствомъ 21 голоса противъ 13, полученныхъ Г. Беррье. Въ шестомъ отдѣленіи Г. Карнъ, защищавшій кабинетную политику по испанскимъ бракосочетаніямъ, назначенъ комиссаромъ большинствомъ 23 голосовъ противъ 7, полученныхъ Г. Ластейри. Въ седьмомъ отдѣленіи Г. Пейрамонъ получилъ большинство 20-ти голосовъ противъ 7, оказавшихся въ пользу Г. Бомона. Въ восьмомъ отдѣленіи избранъ Г. Вите. Девятое отдѣленіе назначило комиссаромъ Демуссо-де-Живре большинствомъ 16 голосовъ противъ 14, полученныхъ также консервативномъ, графомъ Дежаномъ. Такимъ образомъ адресная комиссія состоитъ изъ 8 членовъ министерскихъ, и сверхъ сего Г. Карна, который въ которое время не принадлежалъ къ консервативнымъ и строго держался католическихъ видовъ, которыхъ онъ считается главнымъ представителемъ въ палатѣ депутатовъ.

— Пренія въ отдѣленіяхъ палаты депутатовъ, происходившія до избранія членовъ адресной комиссіи, вполнѣ обнаружили несогласіе водворившееся между оппозиціею. Многие члены лѣваго центра и даже лѣвой стороны, какъ-то: Мунье-де-ла-Сизеранъ, Глебизонъ, Сень-Маркъ-Жирарденъ, Роже, Лербетъ, Ласъ ейри и другіе, явно одобряли виѣшнюю политику министерства, особенно на счетъ испанскихъ бракосочетаній, и это обстоятельство вѣроятно было причиною, что бывшіе вожди оппозиціи, Г. Тьеръ и Одиллонъ Барро заблагодарезудили удержаться отъ всякаго участія въ преніяхъ. Нѣтъ, кажется, сомнѣнія, что и друзья Г. Одиллона Барро не хотять дѣлать возраженій министерству относительно испанскихъ бракосочетаній. Легитимисты не касались этого вопроса; впрочемъ увѣряютъ, что они хотять послѣдовать примѣру членовъ лѣвой стороны. Такимъ образомъ, министерство можетъ ожидать оппозиціи по сему вопросу только со стороны Г. Тьера и крайней лѣвой стороны, если Г. Тьеръ, при такомъ положеніи дѣлъ, не сохранитъ молчанія во время дальнѣйшихъ преній. По всему вѣроятію, статья тронной рѣчи, касающаяся вопроса бракосочетаній, принята будетъ палатою значительнымъ большинствомъ.

— Новая, умѣренная оппозиція, подъ предводительствомъ Г. Билло и Дюфора, состоитъ уже изъ сорока слишкомъ членовъ, и составила для себя нѣкоторый родъ программы; оппозиція эта руководствуется двумя главнѣйшими мнѣніями: относительно внутренней политики тръбуетъ присвоенія права участвовать въ выборахъ людямъ со способностями, а относительно виѣшней политики—союза съ Германіею.

— Адресная комиссія палаты перовъ набрала одного изъ вице-президентовъ, Г. Барта, въ докладчики адреса это избраніе имѣетъ нѣкоторое значеніе;—оно показываетъ рѣшительное расположеніе въ пользу министерства, коего Г. Бартъ безусловный защитникъ. Избраніе графа Моле въ президенты адресной комиссіи есть только почестъ, оказанная этому политику, который впрочемъ, какъ извѣстно, хотя во многомъ несогласенъ съ Г. Гизо, однако относительно испанскихъ бракосочетаній, составляющихъ главный предметъ иностранной политики, одобряетъ его дѣйствія.

— Сужденія парижскихъ газетъ о тронной рѣчи нынѣ весьма различны, какъ это и всегда бывало. Вообще, съ 1830 года, замѣчаютъ въ *Galignani's Messenger*, не было прочитано тронной рѣчи, ко орап не быда бы превозносима до небесъ въ министерскихъ журналахъ и такъ же сильно оуждаема въ оппозиціонныхъ газетахъ. Въ *Presse* выводитъ изъ этой рѣчи, что отношенія между Франціею и Англіею находятся въ неблагопріятномъ положеніи. Въ *Constitutionnel* также замѣчаютъ, что каждое слово въ ней свидѣтельствуетъ о нарушеніи искренняго согласія.

кowie oppozycyi, mianowicie P. Thiers, wstrzymali się od wszelkichъ rozpraw, i P. Haussouville obrany został 24 głosami przeciw 6. Trzecie biuro mianowało P. Muret de Bort większością głosów 20 przeciw 17, po jego oświadczeniu, że polityka zagraniczna gabinetu prowadzona była z przezornością i godnością; mianowicie zaś pochwałaf postępowanie gabinetu co do małżeństwъ hiszpańskich. W czwartémъ biurze mianowany został P. Busieres 24 głosami przeciw 15, pochwalając także politykę gabinetu. W piątémъ biurze przyszło do rozprawy między P. Borryer i Ministremъ oświecenia, P. Salvandy, względemъ kwestyi wychowania Minister zapowiedziałъ w tymъ przedmiocie nowy prawa. P. Samuac został Kommissarzemъ większością głosów 21 przeciw 13, które otrzymał P. Berryer. W szóstémъ biurze P. Carne, broniący polityki gabinetu w małżeństwachъ hiszpańskich, mianowany został Kommissarzemъ większością głosów 23 przeciw 7, które P. Lasteurie otrzymał. W siódmémъ biurze P. Peyramont otrzymał większoścъ głosów 20 przeciw 7, danymъ za P. Beaumont. W ósmemъ biurze obrany został P. Vitet. Dziewiąte biuro mianowało P. Desmousseaux de Givré Kommissarzemъ większością głosów 16 przeciw 14, które Hr. Dejean, także konserwatysta, otrzymał Tymъ sposobemъ Kommissya adressowa składa się z 8 członkówъ ministerjalnych, a prócz nich z P. Carne, który przezъ niejaki czas odróżniał się odъ konserwatystów i holduje ściśle katolickimъ widokom, których głównymъ reprezentantemъ jest w Izbie Deputowanych.

— Rozprawy w biurachъ Izby Deputowanych, przedъ mianowaniem członkówъ Kommissyi adressowej, objawiły wyraźnie rozdwojenie zaszcze w oppozycyi. Wielu członkówъ dotychczasowego lewego środka, a nawet lewej strony, jak Mounier de la Sizeranne, Glais Bizoin, St. Marc Girardin, Roger, Lherbette, Lasteurie i inni, pochwalali politykę zagraniczną ministerstwa, mianowicie co do małżeństwъ hiszpańskich, i zapewne ta okoliczność była powodem, że dotychczasowi przewodnicy oppozycyi, panowie Thiers i Barrot, wstrzymali się odъ wszelkichъ rozpraw. Z resztą zdaje się niewątpliwémъ, że i przyjaciele P. Barrot nie oświadczą się przeciwъ małżeństwomъ hiszpańskim. Legitymisci nie tknęli wcale tѣj kwestyi, ale jakъ zapewniają właśnie, pójdą za przykłademъ członkówъ lewej strony. Ministerstwo doznałoby zatemъ oppozycyi tylko ze strony P. Thiers i skrajnej lewej strony, jeżeli P. Thiers, przy takimъ stanie rzeczy, i w samychъ rozprawachъ nie zachowa milezenia. Według wszelkiego podobieństwa, paragrafъ mowy tronowej, dotyczący kwestyi małżeństwъ, przejdzie znaczną większością w Izbie.

— Nowa, umiarkowana oppozycja, podъ przewodnictwemъ P. Billault i Dufaure, liczy jużъ czterdziestu kilku członkówъ, i ułożyła dla siebie pewny rodzaj programu. Dwa jego główne punkta są: co do polityki wewnętrznej—udzielenie prawa wyborówъ takъ nazwanymъ zdolnościomъ; a co do polityki zewnętrznej—związekъ z Niemcami.

— Kommissya adressowa Izby Parówъ obrala jednego zъ Vice Prezydentów, P. Barthe, sprawozdawcąъ adresu. To mianowanie ma pewne znaczenie; dowodzi bowiem stanowczo przychylnego usposobienia dla ministerstwa, którego P. Barthe jest bezwarunkowymъ obrońcą. Wybórъ Hrabiego Molé na Prezesa Kommissyi adresowej, jest raczej prostą oznakąъ czci, objawionąъ temu politykowi, który z resztą, lubo, jakъ wiadomo, w nie jednymъ punkcie różni się zdaniemъ odъ P. Guizota, jednakъ w małżeństwachъ hiszpańskich, które są głównymъ przedmiotemъ zagranicznej polityki, jego postępowanie pochwała.

— Zdania Paryzkichъ gazetъ o mowie tronowej są tą razą, jakъ i zawsze, nader rozmaite. W ogółności odъ r. 1830, czyni uwagę *Galignani's Messenger*, nie czytano nigdy żadnejъ mowy tronowej, którjby dzienniki ministerjalne nie wynosiły podъ niebiosъ a przeciwnie nie potępiły oppozycyjne gazety. W *Presse* wyprowadzają zъ tѣj mowy wniosekъ, że stosunki między Francją i Anglią znajdują się w przykrémъ położeniu. W *Constitutionnel* także czynią uwagę, że każdy wyrazъ świadczy o zerwaniu dobrego porozumienia.



— Товарищъ етатъ-секретаря министерства внутреннихъ дѣлъ отправилъ къ префектамъ циркуляръ съ извѣщеніемъ, что испанскіе выходцы, принадлежащіе къ карлистской партіи, изъяты изъ обнародованной въ прошедшемъ Октябрѣ общей амнистіи, и что за тѣмъ префекты не должны снабжать ихъ паспортами для обратнаго слѣдованія въ Испанію, а тѣхъ, кои уже получили таковыя, должны задерживать.

— Говорятъ, что съ острова Отаити по учено допесенію, что Королева Помарѣ изъявила желаніе возвратиться на этотъ островъ и признать протекторство Франціи. На сей конецъ посланъ былъ въ Райаго военный бригъ, для перевезенія Королевы Помарѣ въ Папенти. Хотя еще не послѣдовало до сихъ поръ окончательнаго договора, однако можно ожидать, что Королева Помарѣ признаетъ надъ собою протекторство Франціи.

— Въ *Constitutionnel* напечатано: Владѣтель острова Отаити, получившій недавно крестъ почетнаго легіона, лично занимается мытлемъ бѣлья французскихъ офицеровъ, получая за то по 5 фр. за дюжину: за мыло платится особо; а за пропаяу онъ не ручается.

16 Января.

Адресная коммисія палаты перовъ окончила вчера возложенное на нее порученіе, и, какъ полагаютъ можно, представить послѣ завтра палатѣ свой проектъ. Палата перовъ немедленно займется разсмотрѣніемъ этого проекта.

— Хранитель печати, министръ юстиціи и духовныхъ дѣлъ, г-нъ Мартенъ-дю-Норъ, уволенъ въ безсрочный отпускъ, для возстановленія своего здоровья; въ отсутствіе его будетъ управлять означеннымъ министерствомъ, министръ публичныхъ работъ г-нъ Дюмонъ.

— Министръ финансовъ сообщилъ палатѣ депутатовъ, что въ 1846 г. на удовлетвореніе государственныхъ расходовъ не достало 79,000,000 фр. Въ *Journal des Débats*, по этому случаю замѣчаютъ, что этотъ недостатокъ должно отнести къ непрерывнымъ дождямъ, и что Франція успѣетъ выйти изъ того невыгоднаго положенія.

— Французскій посланникъ при Неаполитанскомъ дворѣ, герцогъ Монтебелло и Французскій уполномоченный при Германскомъ союзѣ, маркизъ Шаслу-Лоба, прибыли въ Парижъ, съ тою цѣлю, чтобы находиться на засѣданіяхъ палаты депутатовъ, коимъ они состоятъ членами.

— Говорятъ, что въ Королевскомъ замкѣ имѣетъ быть собраніе семейнаго совѣта, для предоставленія герцогинѣ Монпансье права продать свои имѣнія въ Испаніи.

— Въ *Constitutionnel* утверждаютъ, что Абд-эль-Кадеръ хотѣлъ было войти въ переговоры съ Французскими начальниками; но сіи послѣдніе не хотѣли принять его посланниковъ, почитая его мятѣжникомъ.

17 Января.

Предсѣдатель адресной коммисіи палаты перовъ, гр Молѣ, имѣлъ вчера продолжительную аудіенцію у Короля.

— Сегодня было второе засѣданіе адресной коммисіи палаты депутатовъ, на коемъ объяснились: маршалъ Сультъ, Г. Гизо, адмиралъ Мако и военный министръ генералъ *Sr. Yon*. Г-нъ Гизо представилъ требуемыя объясненія касательно вишней политики. Въ Понедѣльникъ будетъ третье засѣданіе, на коемъ прочіе министры будутъ по-очереди говорить рѣчи. Полагаютъ, что коммисія изберетъ своимъ докладчикомъ г-на Гебера.

— Въ англійскихъ и французскихъ журналахъ писали, что лордъ Пальмерстонъ настоятельно требовалъ, чтобы герцогиня Монпансье отреклась за своихъ потомковъ отъ правъ на Испанскій престолъ. Но въ представленныхъ г-мъ Гизо бумагахъ вовсе объ этомъ не упоминается.

— Въ г. Реннѣ произошли большія безпокойства; въ тамошнемъ портѣ былъ разграбленъ хлѣбъ. Порядокъ былъ, къ сча тно, возстановленъ наконецъ содѣйствіемъ національной гвардіи, линійнаго войска и начальствъ. — Подобныя смуты произошли также во многихъ общинахъ, находящихся въ окрестностяхъ Ренна. Въ деревнѣ Аманли, бунтовщики дѣйствовали такъ дерзко, что принуждены были стрѣлять по нимъ, предупредивъ ихъ сначала. Одинъ крестьянинъ былъ убитъ.

— Podsekretarz stanu ministerstwa spraw wewnetrznych, wydał do Prefektów okólnik, zawiadamiający ich, iż wychodcy Hiszpańscy, należący do stronnictwa Karlistów, wyjęci są z pod udzielonej w przeszłym Październiku amnestyi ogólnej, i że przeto Prefekci nie mają im udzielać paszportów na powrót do Hiszpanii, a tych, którzy już otrzymali takowe, zatrzymywać powinni.

— Mówią, że nadeszła wiadomość z Otahiti, iż Królowa Pomareh wynurzyła chęć powrócenia na pomienioną wyspę i przyjęcia protektoratu francuzkiego, i że już miano wysłać do Rajatai bryg wojenny dla przewiezienia ztamąd Królowej do Papeiti. Wprawdzie układy w tym przedmiocie nie są jeszcze doprowadzone do skutku: spodziewać się jednak należy, że Królowa Pomareh uzna protektorat Francji.

— *Constitutionnel* donosi, iż Królik wyspy Otahiti, który otrzymał ni-dawno krzyż Legii Honorowej, trudni się sampraniem bielizny oficerów francuzkich, biorąc po 5 fr. od tuzina; mydło płaci się osobno; za szkodę się nie ręczy.

Dnia 16 stycznia.

Kommissya adressowa Izby Parów ukończyła wczoraj swoje pracę i, jak wnioskować można, odczyta Izbie pojutrze swoje sprawozdanie. Parowie zajmą się natychmiast rozprawami nad adresem.

— Wielki pieczętarsz, Minister sprawiedliwości i wyznań, P. Martin du Nord, otrzymał oteograniczony urlop dla poratowania zdrowia. Ministerstwem jego przez ten czas zarządzać będzie P. Dumon, Minister robót publicznych.

— Minister skarbu zawiadomił Izbę Deputowanych, że w r. 1846 skarb poniósł niedobór 79 milionów fr. *Journal des Débats* czyni z powodu tego uwagę, że pomienione nieszczęście można tylko przypisać ciągłym słotom, i że Francya zdoła wyjść wkrótce z tego przykrego położenia.

— Poseł francuzki przy dworze Neapolitańskim, Xiążę Montebello, tudzież francuzki pełnomocnik przy związku Niemieckim, Margrabia Chasseloup Laubat, zjechali do Paryża, w celu znajdowania się na obradach Izby Deputowanych, której są członkami.

— Mówią, że niebawem zwołana będzie w zamku rada familijna, w celu udzielenia Xiężnie Montpensier upoważnienia do sprzedania dóbr w Hiszpanii.

— *Constitutionnel* zapewnia, że Abd-el-Kader chciał wejść w układy z władzami francuzkimi, lecz że te nie chciały przyjąć jego posłanników, uważając Emira za buntownika.

Dnia 17 stycznia.

Wczoraj, Hr Molé, Prezes kommissyi adressowej Izby Parów, miał długie u Króla posłuchanie.

— Kommissya adressowa Izby Deputowanych odbywała dzisiaj drugie swe posiedzenie, na którym wysłuchala Marszałka Soult, P. Guizot, Admirala Mackau i Ministra wojny, Jenerala St. Yon. P. Guizot dawał jej żądane objaśnienia co do polityki za rancznej. Trzecie posiedzenie odbędzie się w Poniedziałek, na którym inni Ministrowie z kolei wysłuchani będą. Sądzą, że kommissya objerze swoim sprawozdawcą P. Hebert.

— Dzienniki francuzkie i angielskie głosiły dawniej, że Lord Palmerston nalegał usilnie, by Xiężna Montpensier zrzekła się za siebie i za swoich następców wszelkich praw do hiszpańskiego tronu; atoli w złożonych Izdom przez P. Guizot papierach, niema najmniejszej o tém żądaniu wzmianki.

— Wielkie zaburzenia wynikły w mieście Remes, przy czem znajdujące się w tamecznym porcie magazyny zboża zostały przez lud zrabowane. Porządek został dopiero przywrócony za współdziałaniem gwardyi narodowej, wojska liniowego i miejscowej zwierzchności. Podobne niespokojności zaszły także w wielu gminach w okolicach Rennes. We wsi Amanli, buntownicy poczynali sobie tak śmiało, że musiano dać do nich ognia, po uprzedniem jednakże ostrzeżeniu. Jeden wieśniak poległ od wystrzału.



Лондонъ 10 Января.

Londyn, 10 stycznia.

Чѣмъ ближе подходитъ время открытія парламентскихъ засѣданій, тѣмъ болѣе предаются догадкамъ насчетъ вѣроятнаго положенія партій относительно къ министерству. Кто станетъ предводить первыми рядами оппозиціи — сэръ Р. Пилъ или лордъ Дж. Бентинкъ? Соединятся ли приверженцы Пилъ съ защитниками охранной системы или не соединятся? Эти и подобныя имъ вопросы преимущественно составляютъ теперь предметъ политическихъ разсужденій. По слухамъ, лордъ Линкольнъ, подъ руководствомъ сэръ Р. Пилъ и при содѣйствіи защитниковъ охранной системы, станетъ управлять оппозицію противъ министерской политики въ Ирландіи. Лордъ Станли, напротивъ, самъ принялъ начальство надъ партией, которая будетъ противиться всѣмъ мѣрамъ прочихъ государственныхъ людей. Но, въ то же время, между ними значительно не больше единства, какъ и между торисами. Види дѣлятся на двѣ главные партіи: либераловъ, державшихъ сторону вольно-свободной торговли, и защитниковъ исключительныхъ интересовъ земледѣльцевъ, — людей, которые суть приверженцы охранной системы, если не по имени, то по образу мыслей. Наконецъ, при совершенномъ раздѣленіи между консерваторами, кажется довольно вѣроятнымъ, что и въ господствующей теперь партиі произойдетъ разрывъ, который можетъ быть устраненъ только общими выборами. Партиі распались, но основныя правила остаются, и нельзя напередъ сказать, какой новый видъ дадутъ эти правила партиямъ. Ясно лишь одно: никакой воли партиі не будетъ больше имѣть дѣйствія, и народъ, готовящійся къ этой эпохѣ, рѣшить самъ, по какимъ правиламъ должно быть управляемо впродъ государство.

— Въ *Globe* сообщаютъ слѣдующее письмо изъ Дублина, отъ 2-го числа: „Съ каждымъ днемъ положеніе Ирландіи возбуждаетъ новыя опасенія. Бѣдствіе распространяется и образуется система почти всеобщаго грабительства, такъ что въ некоторыхъ округахъ арендаторы принуждены проводить ночи на поляхъ, чтобы защитить остатки своего достоянія, и наблюдать за безопасностію своихъ полей, засеянныхъ рожью. Всѣ богадѣльни (*poor-houses*) исключая Кестльбарской, наполнены чрезмѣрнымъ числомъ бѣдныхъ. Администраторы, желая остановить успѣхи голода, раздають помощь въ этихъ заведеніяхъ и подвергаются осужденію госпитальныхъ комиссаровъ, которые, слѣпо придерживаясь закона, хотѣли бы ограничить эту помощь внутренностію богадѣльни. Близъ Килкеннискской богадѣльни произошелъ бунтъ, который принудилъ начальство просить присылки значительнаго полицейскаго отряда для защиты не только богоугоднаго заведенія, но и цѣлаго города. Эти ужасы еще увеличиваются въ слѣдствіе приготовленій, дѣлаемыхъ въ некоторыхъ графствахъ, для отнятія земли у арендаторовъ, просрочившихъ въ уплатѣ должныхъ ими суммъ.“

— Въ Сити образовалось общество изъ всѣхъ отъѣзжковъ общественнаго мнѣнія съ тою цѣлю, чтобы собрать добровольныя приношенія для несчастныхъ жителей Шо-лауднъ и Ирландіи. Вдовствующая Королева прислала 1,000 ф. ст. этому обществу, которое собрало уже 25,000, и вкорѣ отправляетъ въ Ирландію пароходъ съ жизненными припасами, одеждою, бѣльемъ и другими предметами.

— Большая часть англійскихъ журналовъ говорить въ пользу перевозки индійской почты чрезъ Триестъ. Последняя доставка этой почты чрезъ Германію значительно предупредила такую же почту, идущую чрезъ Францію, не смотря на то, что съ нею встрѣчались самыя неблагопріятныя обстоятельства.

— Въ высшемъ обществѣ все вниманіе обращено на неприятный случай, происшедшій въ семействѣ лорда Джона Росселъ. На сихъ дняхъ, сынъ богатаго банкира, 21 года, Г. Драммондъ, племянникъ лорда Аукленда, увезъ надѣржку у первого министра; по его задержали на пути во Францію; впрочемъ лордъ Джонъ Росселъ далъ свое соглашеніе на этотъ бракъ, который будетъ совершенъ на сихъ дняхъ.

— По извѣстіямъ съ мыса Доброй Надежды отъ 7 Января, Кафры безусловно покорились губернатору, который постановилъ поселить ихъ между Кейскамою и Рыбною рѣкою, но зная что Кафры склонны къ нарушенію договоровъ, (какъ это случилось въ 1836 году, немедленно по заключеніи мира), постановилъ

Имъ hardziej zbliża się czas otwarcia parlamentarnych posiedzeń, tѣmъ wiѣcej wszyscy gubią się w domysłach o przyszłѣmъ stanowisku stronnictwъ wzglѣdemъ gabinetu. Kto stanie na czele opozycji — Sir Robert Peel, czy Lord John Bentinck? Połącza się czy nie połącza stronnicy Peela zъ obrońcami protekcyjnego systematu? Te i tymъ podobne pytania stanowią obecnie jedyny przedmiotъ politycznychъ dociekań. Podługъ krzącej wiѣści, Lord Lincoln, pod przewodnictwemъ Sir R. Peela, i przy współdziałaniu protekcyjnistów, będzie kierowałъ opozycją przeciwko ministeryalnѣj polityce wъ Irlandyi; Lordъ zaś Stanley, samъ objąłъ dowództwo nadъ stronnictwemъ, które zamierza przeciwie się wszelkimъ środkomъ przezъ innychъ mężówъ stanu podawanymъ. Ale obokъ tego, między Wigami nie wiѣcej daje się postrzegać jedności jakъ i pomiędzy Torysami Wigowie dzielią się na dwa główne stronnictwa: na liberalistów, trzymającychъ stronę ściśle wolnego handlu, i na obrońcówъ wyłącznychъ interessówъ rolnictwa, — i przeto, jeśli nie zъ nazwiska to przynajmniej ze sposobu myślenia, będącychъ stronnikami ochronnego systematu. Nakoniec, przy zupełnej niezgodzie między konserwatystami, zdaje się rzeczъ dosyć prawdopodobną, że i wъ panującymъ dzisiaj stronnictwie nastąpi rozdzielenie, które może być tylko wstrzymane przezъ ogólne wybory. Stronnictwa się rozpadły, ale zasady zostają zawsze te same, i nie można zъ góty powiedzieć, jaką nową postać na przyszłość nadadzą tymъże stronnictwomъ. To jedno tylko jestъ pewnemъ, że żadne stronnictwo wrzaski nie będą jużъ miały przewagi, a naród, który się do tѣj epoki sposobi, rozstrzygnąć będzie sam, podługъ jakichъ prawidełъ krajъ ma być nadal rządzony.

— *Globe* umieściłъ następujący listъ zъ Dublina, pod d. 2-mъ stycznia: „Zъ dnia na dzieńъ stanъ Irlandyi wzbudza coraz wiѣkszą obawę. Klęska głodu szerzy się gwałtownie, i organizuje się systematъ prawie powszechnѣj łupieży, takъ dalece, iż wъ niektórychъ okręgachъ, dzierżawcy muszą przepędzać nocy podъ bronią, aby ochronić resztę swojej własności i czuwać nadъ bezpieczeństwemъ swychъ pólъ zasianychъ rzepą. Wszystkie domy ubogichъ, przepętnione są nadzwyczajną ilością żebrakówъ. Administrаторowie, chcącъ wstrzymać okropne skutki głodu, udzielają pomocy nawetъ po za ichъ obrębemъ, przezъ co narażają się na nagana komissarzy szpitalnychъ, którzy ślepo trzymającъ się prawa, chcieliby zamknąć tę pomoc wъ obrębie samychъ zakładówъ. Niedaleko szpitalu wъ Kilkenny wybuchnąłъ buntъ, który zmusiłъ zwierzchnośćъ просić o przysłanie znaczного policyjnego oddziału, dla obrony nie tylko tego dobroczynnego zakładu, ale też i całego miasta. Okropności te powiększają się jeszcze wъ skutekъ przygotowań, czynionychъ wъ niektórychъ hrabstwachъ, dla odebrania gruntówъ dzierżawcomъ, którzy nie zapłacili wъ terminie należnejъ właścicielomъ arendy.“

— Wъ City, zawiązało się towarzystwo złożone ze wszystkichъ odcieni opinii publicznej, mające na celu zbieranie składekъ dla nieszczęśliwychъ mieszkańcówъ Szkocyi i Irlandyi. Królowa Wdowa przesłała 1,000 funt. szter., rzeczonemu towarzystwu, które jużъ 25,000 funtówъ posiada, i niebawemъ wyszłѣ do Irlandyi parostatekъ zъ żywnością, sukniami, bielizną i innymiъ przedmiotami.

— Okazuje się, że wiѣksza częśćъ dziennikówъ angielskichъ zaczyna się oświadczać za przewożeniemъ poczty Indyjskiej drogą przezъ Tryest. Ostatni biegъ tѣj poczty przezъ Niemcy, poprzedziłъ o wiele biegъ przezъ Франcyę, chociażъ towarzyszyły mu najniepomysłniejsze okoliczności.

— Wyższe towarzystwa zajmują się obecnie niemiłymъ wypadkiemъ, który dotknąłъ domъ Lorda John Russelъ. Przedъ kilku dniami, 21-letni P. Drammond, synъ bogatego bankiera, a siostrzeniecъ Lorda Auckland, wykradłъ pasierbicę pierwszego Ministra. Zbiegówъ ujęto na gościńcu do Франcyi wiodącymъ, poczemъ Lord John Russelъ udzieliłъ obłubieńcomъ pozwolenie zawarcia małżeństwa, które się za kilka dni odhędzie.

— Według doniesieńъ zъ przyładka Dobrej Nadziei, zъ dnia 7 go listopada, Kafrowie poddałi się bezwarunkowo Gubernatorowi, który postanowiłъ osiedlić ichъ między Keiskamą a Rzeką Rybną; pamiętającъ jednakъ, że Kafrowie skorzy są do zrywania układówъ, jako wъ roku 1836 zarazъ po zawarciu pokoju uczynili, postawiłъ zgromadzić



сосредоточить значительныя военныя силы въ Блокъ Дрифтъ, чтобы быть въ готовности на всякій случай.

— Нынѣ господствуетъ большая смертность въ Лондонѣ; на прошедшей недѣлѣ скончалось 1,510 чел., то есть 492-мя болѣе противъ соотвѣтствующей недѣли минувшаго года.

12 Января.

Третьяго дня было опять засѣданіе кабинета, продолжавшееся нѣсколько часовъ.

— Третьяго дня собрались въ Дублинѣ Ирландскіе перы, члены парламента и помѣстные владѣльцы, для совѣщанія по поводу бѣдственнаго положенія края. Предсѣдателемъ избранъ маркизъ Ормондъ. Г. Георгъ Гаммильтонъ предлагалъ учредить такъ называемую Ирландскую партію, съ тѣмъ, чтобы она дѣятельно поддерживала въ парламентѣ Ирландскія дѣла. О Коннелъ ревностно поддерживалъ это предложеніе, утверждая, что оны, (безъ разбора политическихъ и религіозныхъ мнѣній), будутъ содѣйствовать этой партіи. За симъ внесены были различныя проекты, какъ для доставленія народу работы, такъ и для снабженія его до будущей жатвы продовольствіемъ. Собраніе единогласно утвердило, соотвѣтственныя для сего, проекты.

— Теперь печатаютъ официальную переписку касательно брачныхъ союзовъ Испанской Королевской фамилии, представленную французскій палатамъ Г-мъ Гизо. Документы сии не были извѣстны въ Англій.

— Лордъ Пальмерстонъ отвѣчалъ на прошеніе, поданное купеческимъ сословіемъ объ охраненіи торговли въ Ла-Платѣ, что обще съ французскимъ кабинетомъ оны войдетъ въ переговоры съ тамошнимъ правительствомъ.

— Адмиралтейство оказываетъ правительству дѣятельное пособіе въ доставленіи транспортныхъ судовъ, для перевозки жизненныхъ припасовъ въ Шотландію и Ирландію. Кромѣ того употреблены на сей конецъ все казенныя пароходы, находящіяся въ гаваняхъ.

— 14-го Ноября м. г., въ Нью-Йоркѣ скончался нѣкто Г. Астаръ, который вышелъ изъ своего отечества, съ береговъ Рейна, какъ сынъ нищаго, торгующій зажигательными спичками, и оставилъ послѣ себя 40 милліоновъ долларевъ.

Турція.

Константинополь, 23 Декабря

Третьяго дня турки праздновали 1263 годъ эгиръ; по сему случаю государственныя сановники отправлялись, по обыкновенію, къ Султану, для принесенія ему поздравленій.

— Во Франкфуртской газетѣ сообщаютъ слѣдующее частное письмо изъ Константинополя, отъ 12-го Декабря: „Турецко-Персидскій споръ продолжаетъ занимать дипломатовъ и Диванъ; въ послѣднее время происходили по этому вопросу необыкновенно дѣятельныя сношенія. Персидскій Министръ имѣлъ на сихъ дняхъ продолжительное совѣщаніе съ Великимъ Визиремъ; и представители Англій и Россій вошли съ представленіями къ Министру Индустриальныхъ Дѣлъ касательно этого спора, но до сихъ поръ вопросъ не подвигается впередъ, и кажется, должно будетъ еще долго ожидать его рѣшенія. Военныя приготовленія Персидскаго кабинета возбудили здѣсь безпокойства, и подали поводъ къ объясненіямъ между Персидскою миссією и Диваномъ; но цѣль этой экспедиціи еще покрыта тайною. Персидскій Министръ отвѣчалъ, что оны не имѣтъ точныхъ свѣдѣній въ семъ отношеніи. Это возбуждаетъ множество предположеній, но преобладающее мнѣніе состоитъ въ томъ, что Тегеранской кабинетъ, наскучивъ безплодностью переговоровъ и убѣжденный въ невозможности прекратить такое положеніе дѣлъ дружескими образомъ, намѣренъ прибѣгнуть къ крайнимъ средствамъ, или хочеть, по крайней мѣрѣ, заставить думать о такой рѣшимости. Другіе полагаютъ, что эта экспедиція будетъ направлена противъ Хивы или Герата, но кажется ни то ни другое изъ этихъ предположеній не имѣтъ основаній. Впрочемъ, эти сомнѣнія должны вкорѣ объясниться. Какъ бы то ни было, мы не предвидимъ скорѣ искренняго и прочаго возстановленія дружественныхъ отношеній между двумя правительствами, Султана и Шаха.

— Письмо изъ Константинополя отъ 12 Декабря, напечатанное въ журналѣ *Standard*, упоминаетъ о за-

значныя силы военныя въ Block Drift, aby być w gotowości na każdy wypadek.

— W tej chwili panuje wielka śmiertelność w Londynie. W upłynionym z d 2 stycznia tygodniu umarło 1,510 osób, to jest o 442 więcej, niż w odpowiednim tygodniu roku zeszłego.

Dnia 12 stycznia.

Onegdaj odbywała się znowu kilkogodzinna rada gabinetowa.

— W Dublinie zgrupowali się onegdaj Parowie Irlandzcy, członkowie parlamentu i właściciele ziemscy, w celu naradzenia się nad smutnym położeniem kraju. Obrano Prezesem Margrabiego Ormond, dziedzicznego stolnika Irlandyi. P. Jerzy Hamilton proponował utworzyć tak zwane stronnictwo Irlandzkie, któreby w parlamencie popierało usilnie interessa tego kraju. Poparł żywo ten projekt O'Connell, oświadczając, że bez względu na opinie, tak polityczne, jako też i religijne, stronnictwu rzeczonemu pomocy udzielać będzie. Następnie wnoszono rozmaite inne projekta, już to mające na celu zapewnić ludowi zatrudnienie, już zaopatrzyc go aż do przyszłych żniw w żywność. Zgromadzenie uchwaliło jednomyślnie wszystkie te wnioski.

— Prassa angielska zajmuje się obecnie korespondencyą urzędową co do małżeństw hiszpańskich, złożoną przez P. Guizot Izbowi Francuzkim. Dokumenta pomienne nie były znane w Anglii.

— Lord Palmerston odpowiedział na podaną przez kupców prośbę o zabezpieczenie handlu w La-Plata, że spółnie z rządem francuzkim zajmuje się układami z rządem tamtejszym

— Admiralicja rozwija jak-największą czynność i sprężystość, w celu dostarczenia rządowi statków do przewozu żywności do Szkocyi i Irlandyi. Rząd użył już na ten cel wszystkich swoich parostatków, w portach stojących.

— Dnia 14 listopada r. z. umarł w Nowym-Yorku niejaki P. Astar, który wyszedł z ojczyzny, z nad Rennu, jako dziecko żebrackie, handlujący zapalkami, a zostawił przy śmierci 40 milionów dolarów majątku.

Turcja.

Konstantynopol 23 grudnia.

Onegdaj Turcy rozpoczęli rok 1263 Hegiry. Z tego powodu Wielcy Dygnitarze państwa udali się według zwyczaju do Sultana, dla złożenia mu uszanowania.

— *Journal de Francfort* umieszcza następną prywatną list z Konstantynopola, pod d. 9 grudnia: „Turecko-perski spór nie przestaje zatrudniać dyplomatów i Dywan. W ostatnich czasach odbywały się z tego powodu nader czynne konferencye. Minister perski miał onegdaj długą naradę z Wielkim Wezyrem, a Reprezentane Anglii i Rossyi udali się ze swemi przełożeniami do Ministra spraw zagranicznych. Mimo to wszystko, kwestya ta ani o jeden krok dotąd nie postąpiła dalej, i wszystko zdaje się wróżyć, że długo jeszcze oczekiwac potrzeba, nim się da ostatecznie załatwić. Wojenne przygotowania gabinetu perskiego obudziły tu wielką niespokojność i dały powód do wzajemnych tłumaczeń między poselstwem perskiem a Dywanem. Dotąd wszakże głęboka tajemnica ostanía cel tej wyprawy. Minister perski odpowiedział, że niema w tym względzie żadnych pewnych wiadomości. Odpowiedź ta dała powód do wielu domysłów; powszechniejsze jednakże jest zdanie, że gabinet Teherański, znudzony niepowodzeniem długo ciągnących się układów, tudzież przekonany o niepowodzeniu załatwienia nieporozumień w sposób przyjacielski, postanowił uciec się do środków stanowczych, a przynajmniej dać do zrozumienia Turcyi, że nie jest od tego dalekim. Inni utrzymują, że ta wyprawa głównie jest wymierzona przeciw Chiwie albo Heratowi, ale zdaje się, że oba te domniemanía nie mają żadnej zasady. Z resztą wątpliwości te muszą się wkrótce wyjaśnić. Bądź co bądź, nie sądzimy jednakże, aby rychło i szczerze mogły być przywrócone przyjacielskie stosunki między dwoma rządami Sultana i Szacha.“

— Korespondencya dz. *Standard*, datowana z Konstantynopola pod d. 12 grudnia, wspomina o posiedzeniu Mini-



сѣданіи, на коемъ присутствовали: Россійскій, Англійскій, Австрійскій и Бельгійскій посланники. Говорили, что совѣщаніе это касалось реформы, которая имѣетъ быть въ скорѣ введена въ таможенные законы Турціи. Султанъ пользуется спокойствіемъ, господствующимъ во всей имперіи, предполагаетъ предпринять еще нѣсколько другихъ реформъ. Между прочимъ въ официальной газетѣ сообщаютъ о скоромъ преобразованіи столичной полиціи.

30 Декабря.

21-го с. м., Хозревъ-Паша оставилъ должность Сераскира, а Саидъ-Паша, который былъ женатъ на покойной султанской сестрѣ, вступилъ въ оную. Осьмидесятилѣтній Хозревъ неосуществовалъ уже обязанностей своей должности. Память его ослабла до того, что по утру едва могъ припоминать то, что говорилъ и дѣлалъ въ предшествовавшій вечеръ. Не смотря на сіе оставленіе должности, онъ пользуется благосклонностію Султана, который дозволилъ ему удерживать за собою мѣсто въ большомъ и маломъ министерскомъ совѣтѣ. Саидъ-Паша былъ уже разъ Сераскиромъ, потомъ министромъ торговли и наконецъ членомъ большаго государственнаго совѣта.

— Боснійскій губернаторъ Халиль-Кіамль-Паша, получилъ въ подарокъ отъ Султана золотую табакерку, съ вензелемъ обшпаннымъ брилліантами, въ награду за твердость и неустранимость, во время бывшихъ тамъ смятеній.

— Діарбекійскій губернаторъ, Езефъ-Паша, назначенъ Эрзерумскимъ губернаторомъ, на мѣсто убитаго Багри-Паши.

— Въ *Morning Chronicle* напечатано: Для пополненія системы сосредоточенія, принятой Султаномъ, и въ слѣдствіе коей многіе независимые Паши удалены одинъ за другимъ, Его Высочество занимается нынѣ введеніемъ рѣшительной реформы по духовному ведомству оттоманской имперіи; имѣя въ виду разный затрудненія, соединенныя съ такою реформою, Султанъ проложилъ себѣ къ сему пути, назначеніемъ въ начальники духовенства мужа заслуженнаго и пользующагося общимъ довѣріемъ всѣхъ классовъ народа. Арифъ-Гіеметъ-Бей, новый Шейхъ-эль-исламъ, считается самымъ опытнымъ знатокомъ азіатской словесности. Сверхъ сего онъ извѣстенъ какъ просвѣщенный и усердный приверженецъ благоразумныхъ реформъ. Арифъ-Гіеметъ-Бей получилъ сей высокій санъ начальника исповѣданій по представленію Великаго Визиря, Решида-Паши.

Молдавія.

Бухарестъ, 15 Декабря.

Третьяго дня происходило здѣсь открытіе засѣданій туземныхъ штатовъ. Послѣ торжественной Литургіи, на которой находились всѣ депутаты и министры вмѣстѣ съ духовенствомъ, собраніе отпраздновало, въ предшествіи своего Митрополита, въ качествѣ предсѣдателя, въ залы засѣданій, куда прибылъ также вѣкоръ владѣтельный князь, который, возсѣвъ на престолѣ, открылъ засѣданіе-троною рѣчью. Послѣ удаленія изъ залы Его Княжескаго Высочества, когда хотѣли приступить къ избранію комисіи, долженствующей наблюдать за исполненіемъ повелѣній Князя, статъ-секретарь объявилъ, что по повелѣнію правительства отнынѣ засѣданія штатовъ будутъ происходить при запертыхъ дверяхъ, и что публикѣ воспрещенъ входъ.

Египетъ.

Александрія, 21 Декабря.

Вице-Король выѣхалъ въ Нижній Египетъ, и въ концѣ этого мѣсяца возвратится въ Каиръ. Дружественный приемъ, оказанный сыну его, Ибрагиму-Пашѣ, во время путешествія его во Францію, со стороны Короля и Французской націи, произвелъ большое вліяніе на Мехмеда-Али; этотъ маститый старецъ намѣренъ самъ посѣтить Францію, и будущаго весною отправится чрезъ Марсель въ Парижъ.

— Второй сынъ Короля Шведскаго, принцъ Оскаръ, прибылъ сюда сегодня, съ флотиліею, состоящею изъ одного фрегата и одного брига, изъ Аоніи, и былъ встреченъ съ должными почестями и искреннимъ радушіемъ. Чрезъ нѣсколько дней Его Высочество намѣренъ отправиться въ Верхній Египетъ.

strów, na którymъ были obecni Posłowie: Anglii, Austrii, Rosyi i Belgii. Mówiono, że ta konferencya świągala się do reformy, która wkrótce ma być zaprowadzona względem praw celnych w Turcyi. Sułtanъ korzystając ze spokojności, jakapanuje w całym państwie, zamierza jeszcze kilka innychъ reform. Między innymi, gazeta urzędowa donosi o blizkiemъ urzędzeniu nowego systemu policji w stolicy.

Dnia 30 grudnia.

Dnia 21 b. m. Chozrew-Basza wystąpił z urzędu Seriasquiera, a Said-Basza, który miał zmarłą siostrę Sultana za żonę, objął po nim tę posadę. 81-letni Chozrew nie odpowiadał już obowiązkomъ urzędowania swego. Pamięć jego tak dalece osłabła, że z rana zaledwie mógł sobie przypomnieć co sam mówił i zaleciłъ poprzedniego wieczora. Posiada on, pomimo swego wystąpienia, zupełną przychylność Sultana, który dozwolił mu zatrzymać miejsce w wielkiej i małej radzie ministeryjalnej. Said-Basza był już razъ Seriasquierem, później Ministremъ handlu, a w końcu członkiem wielkiej Rady Państwa.

— Chalil Kiamil-Basza, Gubernatorъ Bosnii, otrzymał od Sultana tabakierę z jego cyfrą, bogato wysadzana brylantami, w nagrodę za sprężyste i odważne postępowanie podczas ostatnich w tej prowincji zamieszek.

— Gubernatorъ Diarbekiru, Jezet Basza, mianowany został Gubernatoremъ Erzerumu, w miejsce zastrzelonego Bakri-Baszy.

— W *Morning-Chronicle* czytamy: Dla uzupełnienia systemu centralizacji, przyjętego przez Sultana, i w skutku którego wielu niezawisłychъ Baszów zostało kolejno usuniętych, Jego Wysokość zajmuje się teraz zaprowadzeniemъ stanowczej reformy w stanie duchowieństwa otomańskiego. Zważając jednakъ różne trudności połączone z podobną reformą, Sultanъ utorowałъ sobie ku temu drogę, stawiającъ na czele hierarchii duchownej męża pełnego zasług i posiadającego powszechne zaufanie we wszystkichъ klasachъ narodu. Arif Hietmet-Bej, nowy Szeyk-ül-islam, uważany jest za najbiedlejszego w literaturze azyatyckiej. Znany on jest nadto jako oświecony i gorliwy stronnikъ rozsądnychъ reform. Arif Hietmet-Bej otrzymał ten najwyższy w duchowieństwie urządъ, na przedstawienie Wielkiego Wezyra, Reszid-Baszy.

MULTANY I WOŁOSZCZYŻNA.

Bukarest, 15 grudnia.

Onegdajъ odbyło się tu otwarcie posiedzeń Stanówъ krajowych. Po nroczystymъ nabożeństwie, na którymъ znajdowali się wszyscy deputowani i Ministrowie wraz z duchowieństwem, całe zgromadzenie, mającъ na czele swoimъ Metropolitę jako Prezesa, udało się do sali posiedzeń, gdzie wkrótce także ukazał się panujący Xiążę, i zająwszy miejsce na tronie, zagaiłъ posiedzenie mową tronową. Po oddaleniu się Jego Xiążęcój Mości z sali, gdy chciano przystąpić do mianowania Kommissji, która ma sprawdzić mautady, oświadczyłъ Sekretarzъ Stanu, że z polecenia rządu odtądъ posiedzenia Stanówъ odbywać się będą przy drzwiachъ zamkniętych, i że publiczności przystęp zostaje wzbroniony.

Египетъ.

Alexandrya, 21 grudnia.

Wice Królъ obecnie podróżuje по Нижнему-Египцу; wróci atoli do Kairu przy końcu b. m. Podróżъ syna jego Ibrahima-Baszy do Francji, i przyjęcie jego takъ przyjazne ze strony Króla i narodu francuzkiego, sprawiły takъ wielkie wrażenie на Мехмедzie-Али, iż tenъ сѣдзиви starzecъ postanowiłъ самъ zwiedzić Francję, i на przyszłą wiosnę zamiarъ swój wykonać zamysła, udającъ się wprostъ przezъ Marsylię do Paryża.

— Xiążę Оскаръ, drugi synъ Króla Szwedzkiego, przybył tu dzisiaj z Aten, z flotyllą swoją, złożoną z fregaty i brygu. Oddawano mu należne honory i przyjęto zъ najserdeczniejszą gościnnością. Xiążę, za kilka dni myśli się udać do Wyższego Египту.



Нью-Йоркъ, 15 Декабря.

10-го числа с. м., въ палатѣ представителей мексиканская война сдѣлалась предметомъ жаркихъ прений; Г. Дави представлялъ предложение, чтобы потребовано было отъ президента объясненіе: дѣйствительно ли призналъ онъ правительство, образовавшееся въ Мексикѣ, изъ американскихъ офицеровъ, назначено ли подобное правительство надъ частью Техасской земли, и настоящая война имѣетъ ли цѣлю совершенное овладѣніе частью мексиканской республики? Говорить, будто бы отвѣтъ данъ былъ палатѣ на тайномъ засѣданіи. Пренія по сему предмету, происходившія въ засѣданіи 10 числа, не имѣли еще никакихъ послѣдствій, и вообще одобряли эту войну, хотя партія виговъ возставала на частныя распоряженія президента Поляка.

— Съ театра войны сообщаютъ, отъ 4 числа, что г. Тампико находится теперь въ совершенно оборонительномъ положеніи. Ежедневно приходятъ туда подкрѣпленія. Городъ Сальтильо, послѣ оставленія его Мексиканцами, находится уже во власти форностовъ генерала Варта. Положеніе Мексики крайне неудовлетворительно. Сантана недавно произнесъ краткую рѣчь къ войскамъ, въ коей предлагалъ имъ избрать себя начальникомъ. Глубокое молчаніе послѣдовало въ отвѣтъ на сіе предложеніе; послѣ чего Сантана со всею кавалеріею выступилъ въ тайную экспедицію. Одни думали, что онъ отправился въ Мексику, для наблюденія за дѣйствіями новаго конгресса; другіе же были того мнѣнія, что онъ предполагаетъ занять тылъ дивизіи американскихъ войскъ. Въ Санъ-Луи-Потоси, гдѣ расположена мексиканская армія, состоящая изъ 16,000 чел., между войсками господствуетъ, будто бы большое разногласіе. Съ другой стороны мы узнаемъ напротивъ, что Мексиканцы являютъ примѣрное мужество и самопожертвованіе, чтобы отразить американскія войска. Между прочимъ говорятъ о женщинѣ, поимени Дастъ-Амадесъ, которая командуетъ эскадрономъ мексиканскихъ уланъ. Съ коими уже отличилась въ одной схваткѣ съ Американцами.

— Основываясь на официальныхъ документахъ, въ *Standard* сообщаютъ слѣдующія свидѣнія объ усиленіи войскъ Соединенныхъ Штатовъ со времени начатія войны съ Мексикою. Число войскъ, которыхъ съ начала войны было не болѣе 7,640 чел., увеличилось послѣ того до 30,000 челов. Во всей этой арміи находится только одна треть линейныхъ войскъ, остальные же состоятъ изъ волонтеровъ. Сии послѣдніе явили примѣрную храбрость и самопожертваніе; этимъ-то обстоятельствомъ и должно приписать чрезвычайныя успѣхи, приобретаемые оружіемъ Соединенныхъ Штатовъ въ Мексикѣ.

— Изъ Гаити получено въ Нью-Орлеанѣ донесеніе, о послѣдовавшей тамъ перемены правительства. 20-го Ноября въ Портъ-о-Пренсъ обнародовали аррестъ гаитскаго сената, къ гражданамъ республики, по силѣ коего диктатура президента Рише должна прекратиться, а республика получить новую хартію.

— Послѣднія донесенія изъ Рио-Жанейро, отъ 2-го Сентября сообщаютъ, что бразильское правительство опасаясь, чтобы не быть въ необходимости вмѣшаться въ вопросъ о рѣкѣ Ла-Платѣ, въ слѣдствіе поста, занятаго Парагвайскою республикою, приказало собрать корпусъ въ 18,000 человекъ.

— Изъ Мексики отъ 29 Ноября сообщаютъ, что конгрессъ созванъ къ 6 Декабря. Сантана принудилъ духовенство дать ручательство въ займѣ 2,000,000 долларовъ, которые ему нужны для войны съ Американцами.

— По частнымъ письмамъ изъ Тампико, можно надѣяться, что конгрессъ избересть въ президенты г-на Геррера, изгнаннаго генераломъ Паредесомъ.

Нью-Йоркъ, 15 грудня.

Изва Репрѣзентантовъ д. 10 б. м. взяла już wojnę meksykańską za przedmiotъ живыхъ свѣдѣній розправъ, албоиетъ P. Davis зробилъ wniosek, aby zażądać od Prezydenta objaśnienia; czy rzeczywiście uznał on rząd utworzony w Meksyku przez oficerów amerykańskich, czy takiż rząd ustanowiony został nad częścią kraju Texas, i czy obecna wojna ma na celu trwałe zajęcie w posiadłość części Rzeczypospolitej Meksykańskiej. Odpowiedź na te pytania miała być udzielona Izbie на тайнемъ посидзеніи przy drzwiachъ zamkniętych. Rozprawy w tym przedmiocie на посидзеніи д. 30 nie wydały jeszcze żadnego skutku; w ogólności jednak pochwalono tę wojnę, lubo ze strony Wigów powstawano на pojedyncze rozporządzenia Prezydenta Polka.

— Z widowni wojny donoszą według raportów w New-Orleans z d. 4, że m. Tampico znajduje się teraz w zupełnym stanie obrony, i codziennie jeszcze potrzebują tamże posiłki. Także m. Saltillo, po zupełnym ustąpieniu z niego Meksykanów, znajduje się już w posiadaniu przednichъ страży Generała Worth. Stan Meksyku ma być mniej porządnym, niż kiedykolwiek. Santana miał nie dawno przemowę do wojska, wzywając je, aby go postawiło на czele rządu. Głębokie milczenie miało być odpowiedzią на to wezwanie, poczemъ Santana z całą jazdą wyruszył на tajemną wyprawę. Jedni sądzili, że się udał do Meksyku, dla czuwania nad czynnościami nowego kongressu; inni zaś byli tego zdania, że zamierza odciąć dywizją wojska amerykańskiego. W San Luis Potosi, gdzie stoi armia meksykańska, tylko z 16,000 ludzi złożona, panować ma pomiędzy wojskiem wielka niezgoda. Z drugiej strony dowiadujemy się przeciwnie, że Meksykanie okazują tyle poświęcenia ile odwagi, aby odeprzeć wojsko amerykańskie. Wymieniają między innymiъ kobiętę, nazwiskiemъ Das Amades, która dowodzi jedynymъ szwadronemъ ulanów meksykańskich, z którymi już się odznaczyła w jednymъ uderzeniu на nieprzyjaciela.

— Według urzędowychъ dokumentów, *Standard* udziela następujące szczegóły о powiększeniu siły zbrojnej Stanów Zjednoczonych, od czasu rozpoczęcia wojny z Meksykiem: liczebność wojska, która w owej epoce nie wynosiła jak 7,640 ludzi, pomnożona następnie została до 30,000 walczących. Wojsko regularne stanowi zaledwo trzecią część tej liczby, reszta składa się z ochotników. Ci ostatni rozwinięli największy zapał i poświęcenie, i te okoliczności najwięcej przypisać należy nadzwyczajną pomysłowość, jaką osiągnął оргъ Stanów Zjednoczonych w Meksyku.

— Z Hajti nadeszła do New-Orleans wiadomość о nowej zmianie rządu тамецznego. Dnia 20 listopada ogłoszono w Port-au-Prince adres Senatowi hajtyjskiemu do obywateli Rzeczypospolitej, według którego Dyktatura Prezydenta Riché ma ustać, а Rzeczpospolita nową otrzymać ustawę.

— Ostatnie wiadomości z Rio-Janeiro donoszą, że rząd Brazylijski obawiając się, aby nie był zmuszony wdąć się w spór Stanów La-Plata, w skutku stanowiska zajętego przez Rzeczpospolitą Paragway, wydał rozkaz, aby zgromadzono w tym celu 18,000 wojska.

— Z Meksyku donoszą pod d. 29 listopada, iż kongress zwołany został на dzień 6-ty Grudnia. Santana zmusza duchowieństwo do zaręczenia за pożyczkę 2,000,000 dolarów, której на prowadzenie wojny z Американami potrzebuje.

— Według prywatnychъ listów z Tampiko, spodziewają się, że kongress wybierze Prezydentemъ P. Herrera, którego Generał Paredes wypędził.